

Studia Celtica Fennica No. II, 2005

Suomen keltologisen seuran vuosikirja
Årsbok för Finlands keltologiska sällskap
Yearbook of the Finnish Society for Celtic Studies

Päätoimittaja – Huvudredaktör – Editor in Chief: *Riitta Latvio*

Toimitusneuvosto – Redaktionskommitté – Editorial Board:

Alexandra Bergholm, Helsingin yliopisto, University of Helsinki

Juhani Klemola, Tampereen yliopisto, University of Tampere

Riitta Latvio, Helsingin yliopisto, University of Helsinki

Petri Mirala, Helsingin yliopisto, University of Helsinki

Atina Nihtinen, Åbo Akademi, Åbo Akademi University

Katja Ritari, Helsingin yliopisto, University of Helsinki

Tom Sjöblom, Helsingin yliopisto, University of Helsinki

Julkaisija – Utgivare – Publisher: **Suomen keltologinen seura ry –
Finlands keltologiska sällskap rf – Finnish Society for Celtic Studies SFKS**

Osoite – Adress – Address: Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, 00170 Helsinki

Internet: www.sfks.org

SFKS ry:n johtokunta – Styrelsemedlemmar – Committee members 2004–2005:

Tom Sjöblom, dos., TT (esimies)

Riitta Latvio, FM (puheenjohtaja)

Atina Nihtinen, FL (varapuheenjohtaja ja tiedottaja)

Katja Ritari, PhD (sihteeri)

Alexandra Bergholm, FM (taloudenhoitaja)

Ani Martiini (verkkotiedotusvastaava)

Ossi Päärmä, FT

Varajäsenet – Suppleanter – Alternate members:

Jonas Holmqvist, M.Sc. (Econ.)

Kanerva Heikkinen, FM, TM

Aki Kalliomäki, FM

Kansi – Omslag – Cover: *Ani Martiini*

Taitto – Layout: *Riitta Latvio*

Gummerus Kirjapaino Oy, Saarijärvi

Syyskuu – September 2005

ISSN 1795–097X

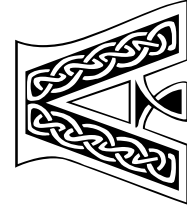
Hinta – Pris – Price: 15 euro

Studia Celtica Fennica II, 2005
Essays in Honour of Anders Ahlqvist

Studia Celtica Fennica
No. II 2005
Sisällys – Contents

Johdanto – Editorial	3
Riitta Latvio	
Tabula Gratulatoria	8
The First Anders Ahlqvist Lecture – Irish Myths and Legends	11
Tomás Ó Cathasaigh	
Inheritance	27
Glyn Banks	
Academic and neo-pagan interpretations of shamanism in Buile Suibhne: a comparative approach	30
Alexandra Bergholm	
Les noms du compagnon en gaulois	47
Xavier Delamarre	
Kalle Päätalo ja Séamus Ó Grianna – mihin kansankirjallisuutta tarvitaan? .53	
Panu-Petteri Höglund	
Status and Exchange in Early Irish Laws	67
Riitta Latvio	
Dialect in medieval Irish? Evidence from placenames	97
Kevin Murray	
Tartan Boys – Scottish Popular Music Stardom in the 1970s	110
Janne Mäkelä	
Scotland’s Linguistic Past and Present: Paradoxes and Consequences	118
Atina L.K. Nihtinen	
How should Christians lead their lives? An exploration of the image of lay people in Adomnán’s Vita Columbae	138
Katja Ritari	
The Irish origins of Purgatory	152
Tom Sjöblom	
Kirja-arvosteluja – Book Reviews	166

Johdanto

nders Ahlqvistia voidaan täydellä syyllä kutsua suomalaisen keltologian isäksi. Hän on ensimmäinen suomalainen, joka on luonut uran kelttiläisten kielten tutkijana ja opettajana. Anders on onnistunut myös tartuttamaan kiinnostuksensa ja innostuksensa kelttiläisiä kulttuureita kohtaan melkoiseen joukkoon suomalaisia opiskelijoita.

Helsingin yliopistossa suoritettujen klassisen ja pohjoismaisen filologian sekä yleisen kielitieteen opintojen jälkeen Anders lähti 1960-luvun lopussa Dubliniin opiskelemaan kelttiläisiä kieliä. Hän väitteli vuonna 1974 Edinburghin yliopistossa Skotlannissa keltologiasta ja työskenteli muutaman vuoden tutkijana Dublin Institute for Advanced Studies –tutkimuskeskuksessa. Vuodesta 1976 lähtien Anders on opettanut muinasiiriä Galwayn yliopistossa, 1993 lähtien muinasiirin henkilökohtaisen professorin virassa, josta hän tänä vuonna jäi eläkkeelle.

Anders on opettanut myös Suomessa vuosikymmenien ajan: hän on toiminut Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen laitoksella keltologian dosenttina vuodesta 1979 opettaen muinasiiriä ja sosiolingvivistisiä kursseja. Suuri osa seuramme aktiivijäsenistä on ollut hänen oppilaanaan. Erityisen tarmokkaasti professori Ahlqvist on tukenut nuorten opiskelijoiden hakeutumista opiskelemaan Irlantiin: allekirjoittanutkin sai aikoinaan Andersilta tietää Irlannin ja Suomen kahdenvälisestä kulttuurinvaihto-sopimuksesta, jonka turvin 2 stipendiaattia pääsi vuosittain irlantilaiseen yliopistoon sekä sai sitä kautta rahoituksen vuoden opintoihin Irlannissa.

Vuonna 1990 Anders ja muutama keltologian alan aktiivi päättivät perustaa harrastuksensa tueksi tieteellisen seuran, jolle annettiin nimeksi Suomen keltologinen seura. Anders toimi seuran 1. esimiehenä vuosina 1990–1995. Andersin esimieskaudella SFKS järjesti aktiivisesti keltologian alan seminaareja: vuonna 1991 Espoon Hanasaarella, vuonna 1993 Turussa ja vuonna 1995 Helsingissä, johon saapui joukko eturivin keltologeja Euroopasta ja Amerikasta. Myös pohjoismainen keltologinen seura, *Societas Celtologica Nordica*, toimi 1990-luvun alussa aktiivisesti ja Andersin hakemien avustusten turvin opiskelijatkin

pääsivät osallistumaan Ruotsissa järjestettyihin kansainvälisiin keltologisiin seminaareihin.

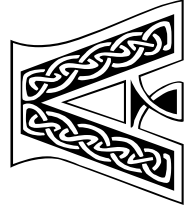
Anders Ahlqvist täytti tänä vuonna 60 vuotta. Juhlan kunniaksi seuramme järjesti Anders Ahlqvist -luennon, johon kutsuttiin puhumaan professori Tomás Ó Cathasaigh Harvardin yliopistosta. On harvinaista, että luentosarjoja nimitetään vielä elossa olevien oppineiden mukaan. Koska Anders on kuitenkin jo varmistanut kuolemattomuutensa suomalaisen keltologian perustajana, lienee kohtuullista, että hän pääsee itsekin nauttimaan juhluennoistaan.

Tämä vuosikirja on omistettu Andersille tunnustuksena hänen työstään suomalaisen keltologian hyväksi sekä kiitoksena entisiltä ja nykyisiltä oppilailta, kollegoilta ja ystäviltä ystävydestä, kiinnostuksesta ja tuesta, jota hän on meitä kohtaan vuosien varrella osoittanut. Juhlakirjana se ei ole kenties aivan perinteinen, sillä artikkeleita voidaan pitää seuran toimintaan luotuna katsauksina, jotka heijastelevat seuran jäsenten kiinnostuksen kohteita ja tutkimusaloja. Kirjan artikkeleiden aihepiirit vaihtelevatkin melkoisesti: Andersin perintönä seuraamme on kotiutunut avarakatseisuutta, joka on mahdollistanut suhteellisen laajan ja hyvin erilaisista lähtökohdista nousevan keltologian harrastajajoukon. Myös professori Ó Cathasaighin juhluento julkaistaan tässä kirjassa.

Kiitämme opetusministeriötä apurahasta, jonka turvin pystyimme järjestämään Andersin juhluennon, sekä Glyn Banksiä suomalaisten kirjoittajien englannin kielen tarkastamisesta.

Riitta Latvio

Editorial

Anders Ahlqvist may with reason be called the ‘founding father’ of Finnish Celtic Studies. He is the first Finnish person to have made his career in Celtic Studies as a teacher and a scholar. Anders has also managed to spread his enthusiasm and interest in Celtic languages and cultures among a considerable group of Finnish students, thus securing a continuation for Celtic Studies in Finland.

Having finished his studies in Classical and Nordic Philology and General Linguistics, Anders left for Dublin at the end of the 1960s to learn Celtic languages. He submitted his doctoral thesis in Celtic Studies at the University of Edinburgh in 1974 and worked subsequently as a researcher for a few years in the Dublin Institute for Advanced Studies. In 1976 he got a post as a lecturer and in 1993 was appointed to a personal chair in Old Irish at the University of Galway, from which post he retired this year.

Anders has also taught in Finland for decades: he has been a docent in University of Helsinki at the Department of General Linguistics since 1979 giving courses in Old Irish and Sociolinguistics. Many of the active members in our society attended his courses. As a teacher Anders has always devoted a special interest to furthering the studies of his students in Ireland: yours truly is one of the many who heard of scholarships and grants from Anders and could spend a year in an Irish university doing Celtic Studies.

In 1990 Anders and a few enthusiasts decided to found an academic society, the Finnish Society for Celtic Studies SFKS to promote an interest in Celtic Studies in Finland. Anders acted as the first president of the society in 1990–1995. During Anders’ presidency the society organised several symposia in Celtic Studies: the first in Hanasaari, Espoo in 1991, another in Turku in 1993 and the internationally widest ranging one in Helsinki 1995, which was attended by several prominent Celtic scholars from Europe and the USA. The Nordic sister organisation, *Societas Celtologica Nordica* was also active in the beginning of the 1990s and with grants applied for by Anders even students were able to participate in Nordic seminars on Celtic Studies.

Anders Ahlqvist turned 60 this year. To celebrate the occasion SFKS organised an Anders Ahlqvist lecture and invited professor Tomás Ó Cathasaigh from Harvard University as the speaker. It is rare that lecture series are named after living scholars. Yet we felt that since Anders has already secured his undying renown as the founder of Celtic Studies in Finland, it is only fair that he should be able to enjoy the lectures carrying his name.

This yearbook of the Finnish society of Celtic Studies is dedicated to Anders as a recognition of his contribution to Finnish Celtic Studies and as a thanks from his former and present students, colleagues and friends for the friendship, attention and support he has devoted to us over the years. As a Festschrift it may not belong to the most conventional ones: the articles included present a sort of a survey of the activities of the society, reflecting the interests and fields of study of the society members. The topics are wide-ranging: part of Anders' legacy is a certain broadmindedness, which has enabled a relatively large group of people with diverse backgrounds to do Celtic Studies in our society. Also, the lecture given by Professor Ó Cathasaigh is published in this yearbook.

We wish to thank the Finnish Ministry of Education for financial support, which enabled us to organise the Anders Ahlqvist lecture and Glyn Banks for checking the English of the Finnish authors.

Riitta Latvio

Tabula Gratulatoria

Glyn Banks
Alexandra Bergholm
Britannian ja Irlannin tutkimus, Renvall-instituutti, Helsingin yliopisto – The
British and Irish Studies programme, Renvall Institute, University of
Helsinki
Xavier Delamarre
Markku Filppula
René Gothóni
Matti Gustafson
Pirkko Hautamäki
Kanerva Heikkinen
Panu-Petteri Höglund
Jonas Holmqvist
Hannu-Pekka Huttunen
Juhani Klemola
Tuula Kojonen
Tuija Kuha
Riitta Latvio
Martti Lehti
Antóin Mac Unfraidh & Máire Nic Aoidh
Ani Marttiini
Petri Mirala
Kevin Murray
Janne Mäkelä
Atina Nihtinen
Harri Nyberg
Tómas Ó Cathasaigh
Eva Paajanen
Ossi Päämilä
Olli Pellikka
Petri Pietiläinen
Katja Ritari
Tom Sjöblom
Monica Sonck
Pekka Toivanen
Kirsi Yläne
Yleisen kielitieteen laitos, Helsingin yliopisto – Department of General
Linguistics, University of Helsinki

Anders Ahlqvist

